

**EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO**

**Bryssel, 24. kesäkuuta 2014
(OR. en)**

11205/14

**POLGEN 103
POLMAR 18
PESC 669
CSDP/PSDC 389
AGRI 458
TRANS 336
JAI 553
ENV 641
PECHE 326
POLMIL 60**

ILMOITUS

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: Euroopan unionin merellinen turvallisuusstrategia

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena neuvoston (yleiset asiat) 24. kesäkuuta 2014 hyväksymä Euroopan unionin merellinen turvallisuusstrategia.

EUROOPAN UNIONIN MERELLINEN TURVALLISUUSSTRATEGIA

I TAUSTAA

Meri on tärkeä.

Meri on arvokas kasvun ja vaurauden lähde Euroopan unionille ja sen asukkaille. EU on riippuvainen avoimista, suojelluista ja turvallisista meristä ja valtameristä taloudellisen kehityksen, vapaakaupan, liikenteen, energiavarmuuden, matkailun ja meriympäristön hyvän tilan kannalta.

Valtaosa sekä EU:n ulkomaankaupan että sisäisen kaupankäynnin kuljetuksista tapahtuu meritse. EU on maailman kolmanneksi suurin kalastus- ja vesiviljelytuotteiden tuoja ja alan viidenneksi suurin tuottaja. Yli 70 prosenttia unionin ulkorajoista on merirajoja, ja sadat miljoonat matkustajat kulkevat vuosittain unionin satamien kautta. Euroopan energiavarmuus riippuu pitkälti merikuljetuksista ja -infrastruktuureista. EU:n jäsenvaltioiden laivastojen huomattava kasvu ja asianmukaiset satamainfrastruktuurit (esim. nesteytetyn maakaasun (LNG) käsittelylaitokset) parantavat energiamarkkinoiden toimivuutta ja energian huoltovarmuutta sekä kohentavat näin Euroopan kansalaisten hyvinvointia ja Euroopan taloutta kokonaisuudessaan.

EU:lla ja sen jäsenvaltioilla on sen vuoksi strategisia intressejä kansainvälisillä merialueilla meriin ja merirajojen valvontaan liittyvien turvallisuushaasteiden määrittämisessä ja ratkaisemisessa. Euroopan kansalaiset odottavat vaikuttavia ja kustannustehokkaita toimia merialueiden, myös rajojen, satamien ja avomerilaitosten, suojelun osalta, jotta voidaan turvata kauppamerenkulku, puuttua merellä tapahtuvien laittomien toimien mahdollisesti aiheuttamiin uhkiin sekä käyttää parhaalla mahdollisella tavalla hyväksi meren kasvu- ja työllisyyspotentiaalia samalla kun suojellaan meriympäristöä.

Euroopan unionin merellinen turvallisuusstrategia kattaa sekä unionin merellisen turvallisuuden sisäiset että ulkoiset näkökohdat. Se toimii kokonaisvaltaisena toimintakehyksenä edistään kansainvälisten merialueiden vakautta ja turvallisuutta Euroopan turvallisuusstrategian mukaisesti ja varmistaen samalla johdonmukaisuuden EU:n politiikkojen, erityisesti yhdennetyn meripolitiikan ja sisäisen turvallisuuden strategian kanssa.

Strategia on hyväksytty kattavassa ja koordinoitussa prosessissa, jonka tärkeimpiä virstanpylväitä ovat 26. huhtikuuta 2010 annetut neuvoston päätelmät, 23. toukokuuta 2011 annetut neuvoston päätelmät merivalvonnan yhdentämisestä, 7. lokakuuta 2012 annettu Limassolin julkilausuma, joulukuussa 2013 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät sekä Euroopan komission ja korkean edustajan 6. maaliskuuta 2014 antama yhteinen tiedonanto.

II TARKOITUS JA SOVELTAMISALA

Kaikkien asianosaisten on sitouduttava yhteisiin tavoitteisiin ja yhteistyöhön, jotta alakohtaisista, EU:n ja kansallisista toimintalinjoista saadaan keskenään johdonmukaisia ja jotta kaikki asiaankuuluvat viranomaiset kykenevät toimimaan tehokkaasti yhdessä. Tehostamalla yhteistyötä eri alojen, unionin elinten ja kansallisten viranomaisten välillä EU ja sen jäsenvaltiot voivat saada aikaan enemmän, toimia nopeammin ja säästää resursseja parantaen näin EU:n valmiuksia vastata riskeihin ja uhkiin merialueilla.

EU:n ihmisoikeuksia, vapautta ja demokratiaa koskevien perusarvojen mukaisesti tämän strategian tarkoituksena on turvata EU:n ja sen jäsenvaltioiden merellisen turvallisuuden intressit hyvin moninaisten kansainvälisiin merialueisiin liittyvien riskien ja uhkien varalta. Tämä saavutetaan toimimalla monialaisesti, kokonaisvaltaisesti, johdonmukaisesti ja kustannustehokkaasti noudattaen voimassa olevia perussopimuksia, kansallista ja EU-lainsäädäntöä sekä kansainvälistä oikeutta, erityisesti Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimusta (UNCLOS) sekä muita keskeisiä yleissopimuksia ja välineitä.

Merellinen turvallisuus ymmärretään sellaisena kansainvälisten merialueiden tilanteena, jossa valvotaan kansainvälisen oikeuden ja kansallisen lainsäädännön noudattamista, taataan merenkulun vapaus ja suojellaan kansalaisia, infrastruktuureja, liikennettä, ympäristöä ja meriluonnonvaroja.

Tämä strategia tarjoaa poliittisen ja strategisen toimintakehyksen, jonka puitteissa pystytään vastaamaan tehokkaasti ja kattavasti merellistä turvallisuutta koskeviin haasteisiin käyttämällä kaikkia asiaankuuluvia kansainvälisiä, EU:n ja kansallisia välineitä. Sen avulla voidaan parantaa siviili- ja sotilasviranomaisten ja -toimijoiden sisäistä sekä niiden välistä monialaista yhteistyötä ja hyödyntää täysimääräisesti merialan kasvupotentiaalia voimassa olevan lainsäädännön, toissijaisuusperiaatteen ja tuensaaja–tuenantaja-mallin mukaisesti. Kyseisen strategian avulla pyritään myös edistämään keskinäistä tukea jäsenvaltioiden välillä ja mahdollistamaan yhteinen turvallisuutta koskeva vaihtoehtosuunnittelu, riskinhallinta, konfliktien ennaltaehkäisy, kriisitoiminta ja kriisinhallinta.

Strategia kattaa merialueet maailmanlaajuisesti. Mannertenvälinen merenkulkuväylien verkosto on erityisen tärkeä, kuten ovat myös tietyt merialueet strategisen merkityksensä tai kriisiherkkyys- tai epävakausriskinsä vuoksi. Sen vuoksi EU:n olisi pyrittävä vahvistamaan ja tukemaan merellistä turvallisuutta koskevia alueellisia toimiaan. Strategiassa vahvistetut periaatteet ja määritetyt tavoitteet tulisi sisällyttää sekä nykyisten että tulevien EU:n alueellisten strategioiden, kuten Afrikan sarvea koskevan strategian ja Guineanlahtea koskevan strategian, täytäntöönpanoon.

Tässä strategiassa otetaan erityisesti huomioon kaikki Euroopan merialueet ja merialueiden osat eli Itämeri, Mustameri, Välimeri ja Pohjanmeri sekä arktiset vedet, Atlantin valtameri ja syrjäisimmät alueet.

III PERIAATTEET JA TAVOITTEET

Strategia perustuu seuraaviin ohjaaviin periaatteisiin:

- a) **Monialainen lähestymistapa:** kaikkien kumppaneiden siviili- ja sotilasviranomaisista ja -toimijoista (lainvalvonta, rajavalvonta, tulli ja kalastuksen valvonta, ympäristöviranomaiset, merenkulkuhallinto, tutkimus ja innovointi, laivastot tai muut merivoimat, rannikkovartiostot, tiedustelupalvelut sekä EU:n virastot,) toimialan edustajiin (merenkulkuala, turvallisuuspalvelut, tietoliikenne, voimavaratuki) on parannettava yhteistyötään ottaen huomioon toistensa sisäiset järjestelyt.
- b) **Toiminnallinen eheys:** strategia ei vaikuta unionin ja sen jäsenvaltioiden toimivaltaan aloilla, joita se koskee. Se ei myöskään rajoita merialueita koskevaa jäsenvaltioiden toimivaltaa, täysivaltaisia oikeuksia eikä lainkäyttövaltaa, asiaa koskevan kansainvälisen oikeuden, mukaan lukien YK:n merioikeusyleissopimus, mukaisesti. EU:n jäsenvaltioiden toimeksianto, vastuualueet ja edut on otettava kokonaisuudessaan huomioon tukeutuen nykyisiin toimintalinjoihin ja välineisiin sekä hyödyntäen parhaalla mahdollisella tavalla olemassa olevia kansallisen ja EU:n tason voimavaroja, pyrkien olemaan luomatta uusia rakenteita, laatimatta lainsäädäntöä tai aiheuttamatta hallinnollista lisärasitusta sekä vaatimatta lisärahoitusta.

- c) **Sääntöjen ja periaatteiden noudattaminen:** kansainvälisen oikeuden noudattaminen, ihmisoikeuksien ja demokratian kunnioittaminen sekä YK:n merioikeusyleissopimuksen, sovellettavien kahdenvälisten sopimusten ja niissä vahvistettujen arvojen täysimääräinen noudattaminen ovat tämän strategian kulmakivet ja sääntöihin perustuvan merialueiden hyvän hallintotavan peruseriaatteen. EU ja sen jäsenvaltiot tukevat YK:n merioikeusyleissopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta aiheutuvien, merialueisiin liittyvien kiistojen ratkaisemista kyseisen yleissopimuksen mukaisissa toimivaltaisissa kansainvälisissä tuomioistuimissa, joilla on tärkeä rooli oikeusvaltioperiaatteen täytäntöönpanossa merellä.
- d) **Merialan monenvälisyys:** samalla kun pidetään kiinni EU:n toimielinjärjestelmästä ja sen päätöksenteon riippumattomuudesta, on tärkeää tehdä yhteistyötä kaikkien asiaankuuluvien kansainvälisten kumppaneiden ja järjestöjen kanssa, erityisesti YK:n ja Naton, ja koordinoida toimintaa olemassa olevien kansainvälisten ja alueellisten merialaa edustavien foorumien kanssa.

Jotta tällä strategialla voidaan varmistaa kokonaisvaltainen, monialainen, rajatylittävä, johdonmukainen ja kustannustehokas tapa lähestyä merellistä turvallisuutta, sen tavoitteena on

- a) koota yhteen sekä unionin merellistä turvallisuutta koskevat sisäiset että ulkoiset näkökohdat ja edistää laaja-alaista lähestymistapaa merellistä turvallisuutta koskevien haasteiden ja merellisten intressien käsittelyssä;
- b) edistää sääntöihin perustuvaa hyvää hallintotapaa merellä ja jäsenvaltioiden suvereniteetin, täysivaltaisten oikeuksien ja lainkäyttövallan piiriin kuuluvilla vesillä ja aavalla merellä;
- c) vahvistaa kaikkien asiaankuuluvien Euroopan, alueellisen ja kansallisen tason toimijoiden hankkeiden ja toimien parempi ja kestävä koordinointi ja hyödyntää tarvittaessa parhaalla mahdollisella tavalla asiaankuuluvia EU:n makroalueellisia strategioita;
- d) edistää tasapuolisia kansainvälisiä toimintamahdollisuuksia ja jäsenvaltioiden kilpailukykyä;
- e) vahvistaa merien kasvu- ja työllisyyspotentiaalia EU:n kasvustrategian – Eurooppa 2020 – mukaisesti;
- f) edistää turvallisuutta merellä ja auttaa turvaamaan unionin meriulkorajat;

- g) edistää alueellista turvallisuutta EU:n ulkorajojen kaikilla merialueilla kunkin alueen erityispiirteiden osalta johdonmukaisella tavalla;
- h) edistää koordinointia ja lisäsynergioiden kehittämistä jäsenvaltioiden kanssa ja jäsenvaltioiden kesken, myös alueellisella tasolla, sekä alueellisten ja kansainvälisten kumppaneiden ja järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä;
- i) lisätä solidaarisuutta jäsenvaltioiden kesken ja edistää keskinäistä tukea merellistä turvallisuutta koskevien haasteiden käsittelyssä;
- j) tehostaa yhteistä tilannetietoisuutta ja tietojen, toimintaratkaisujen, toimintatapojen ja kokemusten vaihtoa ottaen huomioon tiedonsaantitarpeen lisäksi myös tietojen vaihtamistarpeen ennakoiden näin uhat kokonaisvaltaisen lähestymistavan mukaisesti;
- k) vahvistaa EU:n roolia maailmanlaajuisena toimijana ja turvallisuuden takaajana siten, että se kantaa vastuunsa konfliktien ennaltaehkäisyssä, kriisitoiminnassa ja kriisinhallinnassa tärkeillä aloilla, merellä ja mereltä käsin, saaden aikaan vakauden ja rauhan EU:n kokonaisvaltaisella pitkän aikavälin toiminnalla.

IV MERELLISET TURVALLISUUSINTRESSIT

EU:n ja sen jäsenvaltioiden strategisia merellisiä turvallisuusintressejä ovat seuraavat:

- a) EU:n, sen jäsenvaltioiden ja niiden kansalaisten turvallisuus;
- b) rauhan säilyttäminen Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan mukaisesti, merialueisiin liittyvien kiistojen kansainvälisen oikeuden mukainen rauhanomainen ratkaiseminen, konfliktien ennaltaehkäisy ja kansainvälisen turvallisuuden lujittaminen muun muassa EU:n kansainvälisten kumppaneiden kanssa tekemän yhteistyön avulla, tämän vaikuttamatta kansalliseen toimivaltaan. Tämä edistää merialan kansainvälistä yhteistyötä ja oikeusvaltioperiaatetta sekä helpottaa kauppamerenkulkua sekä kestäväää kasvua ja kehitystä;
- c) suojeleminen merellisiltä turvallisuusriskeiltä ja -uhkilta, mikä käsittää myös kriittisten meri-infrastruktuurien, kuten satamien ja satamarakenteiden tiettyjen alueiden, avomerilaitosten, meritse tapahtuvien energiatoimitusten, vedenalaisten putkijohtojen ja merenpohjakaapeleiden, suojelun sekä tieteellisten tutkimus- ja innovaatiohankkeiden edistämisen;

- d) merenkulun vapauden säilyttäminen, EU:n maailmanlaajuisen toimitusketjun ja kauppamerenkulun, alusten viatonta kauttakulkua koskevan oikeuden ja näiden alusten miehistön ja matkustajien turvallisuuden suojeleminen;
- e) taloudellisten etujen suojeleminen, mihin kuuluu merien energiavarojen turvaaminen, luonnonvarojen ja meriluonnonvarojen kestävä hyödyntäminen eri merialueilla ja aavalla merellä, laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän (LIS) kalastuksen hillitseminen, jäsenvaltioiden kalastuslaivastojen turvallisuus sekä merialueiden, kuten esimerkiksi kasvu- ja työllisyyspotentiaalia edustavan talousvyöhykkeen, rajaaminen;
- f) yhteisen ja validoidun meritilannetietoisuuden edistäminen ja kehittäminen;
- g) unionin meriulkorajojen ja EU:lle tärkeiden merialueiden tehokas valvonta rajatylittävän laittoman toiminnan ennalta ehkäisemiseksi ja torjumiseksi;
- h) ympäristönsuojelu ja ilmastonmuutoksen vaikutusten hallinta meri- ja rannikkoalueilla sekä biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen ja kestävä käyttö turvallisuusriskien välttämiseksi tulevaisuudessa.

V MERELLISET TURVALLISUUSRISKIT JA -UHAT

Merelliseen turvallisuuteen liittyvät uhat ovat moniulotteisia, muodostavat mahdollisen riskin unionin kansalaisille ja voivat vahingoittaa EU:n ja sen jäsenvaltioiden strategisia etuja. Riskejä ja uhkia ovat muun muassa seuraavat:

- a) uhat tai voimankäyttö, jotka kohdistuvat jäsenvaltioiden oikeuksiin ja niiden merialueita koskevaan lainkäyttövaltaan;
- b) uhat, jotka kohdistuvat merellä Euroopan kansalaisten turvallisuuteen ja taloudellisiin etuihin ulkoisten, myös merialuekiistoista johtuvien hyökkäysten takia, uhat, jotka kohdistuvat jäsenvaltioiden täysivaltaisiin oikeuksiin, tai aseelliset konfliktit;
- c) rajatylittävä ja järjestäytynyt rikollisuus, myös merirosvous ja merellä tapahtuvat aseelliset ryöstöt, ihmiskauppa ja muuttajien salakuljetus, laitonta muuttoliikettä helpottavat järjestäytyneet rikollisverkostot, ase- ja huumekauppa, tavaroiden salakuljetus ja salakauppa;

- d) merillä ja satamissa tapahtuva terrorismi ja muut tahalliset laittomat teot, jotka kohdistuvat aluksiin, lastiin, miehistöön ja matkustajiin, satamiin ja satamarakenteisiin sekä kriittisiin meri- ja energiainfrastruktuureihin, mukaan luettuina verkkohyökkäykset;
- e) joukkotuhoukseiden leviäminen, myös kemialliset, biologiset sekä säteily- ja ydinuhat;
- f) merenkulun vapauteen kohdistuvat uhkat, esimerkiksi merelle ja salmiin pääsyn epääminen ja merireittien tukkiminen;
- g) ympäristöriskit, kuten luonnonvarojen ja meriluonnonvarojen kestämaton ja luvaton hyödyntäminen, biologiselle monimuotoisuudelle koituvat uhat, laitton, ilmoittamaton ja sääntelemätön kalastus, laittomista tai tahattomista päästöistä, kemiallisten aineiden aiheuttamasta pilaantumisesta, biologisesta pilaantumisesta ja ydinsaastumisesta, erityisesti mereen upotetuista kemiallisista ammuksista ja räjähtämättömistä räjähteistä, johtuva ympäristön pilaantuminen;
- h) luonnonkatastrofien tai ihmisen aiheuttamien katastrofien, ääri-ilmiöiden ja ilmastomuutoksen mahdolliset turvallisuusvaikutukset meriliikennejärjestelmään ja erityisesti meri-infrastruktuuriin;
- i) laitton ja sääntelemätön arkeologinen tutkimus ja arkeologisten esineiden ryöstäminen.

VI EU:N TOIMIEN TEHOSTAMINEN

Edellä mainittujen tavoitteiden ja periaatteiden perusteella ja ottaen huomioon aikaisemmat saavutukset on määritetty seuraavat viisi keskeistä alaa, joilla voidaan tehostaa EU:n toimien toteutusta.

1. Ulkoiset toimet

Unioni parantaa osaltaan aktiivisesti merialueiden turvallisuutta ehkäisemällä ennalta merellisiä riskejä ja uhkia ja reagoimalla niihin sekä vakauttamalla, koska sillä on ainutlaatuinen kyky yhdistää johdonmukaisella ja yhtenäisellä tavalla laaja valikoima politiikkoja ja välineitä, mukaan luettuna yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka (YTPP). Unioni painottaa olevan tärkeää, että se kantaa suurempaa vastuuta globaalin turvallisuuden takaajana kansainvälisellä tasolla ja erityisesti sen lähialueilla lisäten näin myös omaa turvallisuuttaan ja vahvistaen rooliaan strategisena globaalina toimijana. Unioni voi siten hyödyntää sisäisten ja ulkoisten politiikkojen merellisiin turvallisuusnäkökohtiin liittyviä parhaita käytäntöjä meriasioiden hallinnoinnin parantamiseksi.

EU:n vahvuutena on sen käytettävissä olevien välineiden kirjo; näitä välineitä ovat muun muassa poliittinen vuoropuhelu kansainvälisten, alueellisten ja kahdenvälisten kumppaneiden kanssa, osallistuminen monenvälisille foorumeille, kehitysyhteistyö, ihmisoikeudet ja oikeusjärjestys, tuki merenkulun alueellisten valmiuksien kehittämiseksi sekä siviili- ja sotilasalan YTPP-toimet. EU:n merellisiä turvallisuusoperaatioita koskeva toiminta-ajatus tarjoaa jo vaihtoehtoja siihen, kuinka merivoimat voivat osallistua laittoman toiminnan estämiseen, ehkäisemiseen ja torjuntaan. Unionin sitoutuminen toimimaan kansainvälisten kumppanien kanssa edistää osaltaan sääntöihin perustuvaa merialueiden hallintotapaa.

Useat tekijät, kuten valtiosta riippumattomien toimijoiden laitton toiminta, rajatylittävä rikollisuus, kansainvälinen terrorismi tai merirosvous, käyttävät hyväksi meriasioiden paikallisten, alueellisten ja globaalien hallinnointijärjestelmien hajanaisuudesta johtuvia heikkouksia. Käyttäen kaikkia EU:n välineitä kokonaisvaltaisen lähestymistavan puitteissa EU voi tehokkaasti puuttua merellä esiintyviin ja mereltä tuleviin merellisiin turvallisuusuhkiin, puuttua niiden perimmäisiin syihin ja palauttaa hyvän hallintotavan. Räätelöidyssä EU:n toiminnassa voitaisiin hyödyntää muun muassa EU:n poliittista ja taloudellista toimintaa sekä kehitysyhteistyötä ja turvallisuusalan uudistusta, merenkulun alueellisten valmiuksien kehittämistä ja EU:n merioperaatioita.

Unionin turvallisuuden merelliset näkökohdat olisi otettava huomioon arvioitaessa globaalia turvallisuusympäristöä, ja niiden olisi käytävä ilmi tulevasta unionin haasteista ja mahdollisuuksista koskevasta raportista, jota Eurooppa-neuvosto pyysi joulukuussa 2013.

Jäsenvaltiot ovat toteuttaneet eri tavalla kansallisten ja EU:n strategisten merellisten turvallisuusintressien turvaamiseen ja merellisiltä turvallisuusriskeiltä ja -uhkilta suojeluun liittyvät järjestelyt. Eräissä jäsenvaltioissa valvonta ja lainsäädännön noudattamisen valvonta kuuluvat siviiliviranomaisille, kuten rannikkovartiostolle, kun taas toisissa merivoimat hoitavat tämän tehtävän; joissakin vastuu on jaettu siviili- ja sotilashallinnon välillä. Kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden merialan yhteistyöllä on myönteisiä heijastusvaikutuksia muihin politiikan aloihin.

Jäsenvaltioiden asevoimien olisi oltava strategisessa asemassa toimittaessa merellä ja mereltä käsin, ja niiden toiminnalla olisi oltava globaali luonne, joustavuus ja ulottuvuus, minkä ansiosta EU ja sen jäsenvaltiot voisivat osallistua kaikkiin merellisiin velvoitteisiin. Niiden jatkuvan läsnäolon on tuettava merenkulun vapautta ja edistettävä hyvää hallintotapaa estämällä, ehkäisemällä ja torjumalla laitonta toimintaa kansainvälisillä merialueilla. Tähän liittyvä avaintekijä on asiaa koskevan kansainvälisen oikeuden noudattaminen, mihin kuuluu lippuvaltion yksinomaista lainkäyttöoikeutta aavalla merellä koskeva periaate sekä merellä virallisia tehtäviä hoitavan henkilöstön toiminnan koskemattomuus.

Eri siviiliyhteistyön foorumit, jotka käsittelevät lainvalvontaan, rajaturvallisuuteen, tulliin, kalastukseen ja ympäristöön liittyviä kysymyksiä, ovat konkreettisia esimerkkejä sisäisen ja ulkoisen merellisen turvallisuuden toisiinsa kytkeytymisestä, ja niillä on tärkeä tehtävä merellisten turvallisuushkien käsittelemisessä sekä maailmanlaajuisesti että alueellisesti.

EU:n olisi toimittava itsenäisesti ja muiden kansainvälisten kumppaneiden kanssa. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä kansainvälisten järjestöjen kanssa solmittaviin kumppanuuksiin. Unionin valmiudet tehdä yhteistyötä YK:n, Naton, alueellisten kumppaneiden kuten Afrikan unionin tai Kaakkois-Aasian valtioiden järjestön (ASEAN) kanssa sekä monenvälisten siviiliyhteistyöfoorumien kanssa vaikuttavat suoraan sen kykyyn turvata etunsa ja vahvistaa alueellista ja kansainvälistä merellistä turvallisuutta. Kriisinhallinnan yhteydessä EU:n ja Naton sitoumusten merialalla olisi oltava edelleen toisiaan täydentäviä ja koordinoituja, näiden organisaatioiden välistä kumppanuutta varten sovittujen puitteiden mukaisesti.

Tavoitteena on entisestään parantaa sääntöihin perustuvaa meriasioiden hallinnointia ja hyödyntää tehokkaasti käytettävissä olevia EU:n välineitä. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että toimet kohdistetaan seuraavasti:

- a) Pyritään merelliseen turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä koskevaan koordinoituun lähestymistapaan kansainvälisillä foorumeilla, alueellisissa elimissä ja kolmansissa maissa.
- b) Lisätään EU:n näkyvyyttä kansainvälisissä meriasioissa.

- c) Vahvistetaan johdonmukaisuutta kaikkien EU:n siviili- ja sotilasalan välineiden ja politiikkojen välillä sekä koordinointia EU:n yksiköiden, sen virastot mukaan lukien, ja asiaankuuluvien jäsenvaltioiden välillä sekä merellä että maalla, soveltaen tarvittaessa voimavarojen yhdistämistä ja yhteiskäyttöä koskevaa lähestymistapaa saatavilla oleviin resursseihin, samalla kun otetaan huomioon jäsenvaltioiden sisäiset järjestelyt sekä EU:n ja kansalliset toimintalinjat ja lainsäädäntö.
- d) Parannetaan varautumista tuleviin ennakoimattomiin turvallisuustilanteisiin merellä sisällyttämällä merellinen turvallisuus yhteiseen ulko- ja turvallisuuspoliittiseen (YUTP) ohjelmaan tiiviissä yhteistyössä kaikkien asianomaisten EU:n toimijoiden kanssa EU:n kokonaisvaltaisen lähestymistavan mukaisesti.
- e) Toteutetaan merelliseen turvallisuuteen liittyvien valmiuksien kehittämistoimia kolmansien maiden ja alueellisten järjestöjen kanssa, jotta voidaan parantaa niiden valmiuksia seuraavilla aloilla: 1) meriasioden hallinnointi ja oikeusvaltioperiaate, myös rikosoikeuden ja merioikeuden noudattamisen valvonta; 2) satamien ja merikuljetusten turvallisuuden saattaminen kansainvälisesti sovittujen normien mukaiseksi; 3) omien rajojen valvontaan liittyvät voimavarat ja 4) laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen torjunta. Näin noudatettaisiin asianmukaisesti voimassa olevaa kansainvälistä, EU:n ja kansallista vientivalvontasääntelyä.
- f) Edistetään EU:n poliittisissa vuoropuheluissa kolmansien maiden ja alueellisten järjestöjen kanssa YK:n merioikeusyleissopimuksen mukaisia ja myös Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen käyttämiä riitojenratkaisumenettelyjä.

2. Meritilannetietoisuus, merivalvonta ja tietojenvaihto

Ajantasaisten ja tarkkojen tietojen ja tiedustelutietojen saanti on ratkaisevan tärkeää, jotta voisimme muodostaa meritilanteesta yhteisen kuvan. Tämä puolestaan johtaa vaikuttavampiin toimiin ja niukkojen resurssien tehokkaampaan hyödyntämiseen. Meriasioden eri tietolähteiden yhdistely voimassa olevan kansallisen ja kansainvälisen lainsäädännön perusteella on avaintehtävä, jonka tuloksena saadaan parempi käsitys siitä, mitä merialueilla parhaillaan tapahtuu. Mitä enemmän tietoa kootaan ja yhdistetään kokonaisuudeksi, sitä täydellisempi meritilannekuva syntyy ja sitä arvokkaampaa tietoa tarjotaan kustannustehokkaasti tietojen loppukäyttäjille.

Tavoitteena on varmistaa, että yhden siviili- tai sotilasmeriviranomaisen kokoamia ja toisten viranomaisten operatiivisen toiminnan kannalta välttämättömiksi katsottuja merivalvontatietoja voidaan vaihtaa ja käyttää moneen otteeseen sen sijaan, että ne kerättäisiin ja tuotettaisiin useaan kertaan. Perimmäisenä tavoitteena on saada aikaan yhteinen validoitu meritilannekuva ja edistää osaltaan käytettävissä olevien avaruusjärjestelmien ja kaukohavainnointiteknologioiden ja niistä johdettujen sovellusten ja palvelujen koordinoitumpaa käyttöä. Edellä mainitun tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että toimissa keskitytään seuraavaan:

- a) Parannetaan edelleen kansallisen ja EU:n tason monialaista yhteistyötä ja yhteistoimintakykyä yhdenmukaisen merivalvonnan osalta asiaankuuluvien jäsenvaltioiden ja EU:n viranomaisten ja velvoitteiden puitteissa.
- b) Tehostetaan rajat ylittävää yhteistyötä ja tietojenvaihtoa EU:n merialueen ja sen merirajojen valvonnan optimoimiseksi.
- c) Sovelletaan johdonmukaista lähestymistapaa EU:n ja kansainvälisten merialueiden merivalvonnan tukemisessa ja YTPP-operaatioiden suunnittelussa ja toteutuksessa.
- d) Kehitetään yhteinen tietojenvaihtoympäristö (CISE).

3. Voimavarojen kehittäminen

Voimavarojen osalta kaksikäyttöteknologioiden kehittämiseen annettavan tuen sekä standardoinnissa ja sertifiointissa tehtävän yhteistyön lisääminen ovat keskeisiä Euroopan merenkulun voimavarojen, siviili- ja sotilastoimien yhteentoimivuuden ja teollisuuden kilpailukyvyyn parantamisen mahdollistavia tekijöitä pitäen mielessä, että sotilaalliset voimavarat ovat jäsenvaltioiden omaisuutta ja ne käyttävät niitä.

Tavoitteena on kehittää tarvittavat kestävät, yhteentoimivat ja kustannustehokkaat valmiudet ottamalla mukaan lisää julkisia ja yksityisiä toimijoita, kuten työmarkkinaosapuolia, ja tukeutumalla aiempiin saavutuksiin. Tässä yhteydessä toimet kohdistetaan seuraavasti:

- a) Edistetään jäsenvaltioiden toteuttamia voimavarojen yhdistämistä ja yhteiskäyttöä koskevia aloitteita ja hankkeita sekä koulutusta muun muassa Euroopan puolustusviraston ja muiden asiaankuuluvien siviili- ja sotilaspuolen toimijoiden kautta. Naton kanssa olisi jatkettava hyvää koordinointia ja vastavuoroista vahvistamista täydentävyyden varmistamiseksi ja johdonmukaisuuden lisäämiseksi.
- b) Määritetään voimavaroihin liittyviä aloja ja teknologioita, jotka voisivat hyötyä uusista investoinneista, tehostetaan yhdenmukaistamista yhteentoimivuuden, standardoinnin ja sertifioinnin parantamiseksi.
- c) Kehitetään kaksikäyttö- ja monitoimivoimavaroja ja kartoitetaan vaihtoehtoja niiden parempaan käyttöön.
- d) Hyödynnetään parhaalla mahdollisella tavalla siviili- ja sotilasviranomaisten hallinnoimia tietoja, voimavaroja ja järjestelmiä, joita voidaan käyttää monitoimisiin ja monikansallisiin operaatioihin, ja luodaan synergioita niiden välille.
- e) Edistetään parhaiden käytäntöjen, riskianalyysien ja uhkia koskevien tietojen sekä koulutuksen entistä laajempaa vaihtoa kaikkien asianosaisten siviili- ja sotilasfoorumien kesken, kuten Euroopan rannikkovartioston foorumi ja Euroopan merivoimien komentajat, ottaen huomioon jäsenvaltioiden väliset voimassa olevat merelliset operatiiviset suunnitelmat ja alueelliset sopimukset EU:ssa.

4. Riskinhallinta, kriittisten meri-infrastruktuurien suojele ja kriisitoiminta

Tärkein tavoite on edelleen konfliktien ehkäisykyvyn ja kriisitoimintakyvyn tehostaminen, konfliktien ja vaaratilanteiden ehkäiseminen, riskien vähentäminen sekä EU:n meriympäristön tilan, unionin ulkorajojen turvallisuuden ja sen kriittisten meri-infrastruktuurien suojele. Tavoitteen saavuttaminen riippuu hyvästä varautumisesta, ennakkoinnin ja reagointikyvyn tasosta. Tältä osin on jo toteutettu joukko toisiinsa kytkeytyviä toimia, mutta EU ja sen jäsenvaltiot voivat vielä parantaa reagointi- ja kestävyyskykyään.

EU:lla ja sen jäsenvaltioilla on katastrofiapuun ja kriisitoimintaan liittyviä merkittäviä voimavaroja. Merellisissä kriiseissä, kuten luonnonkatastrofeissa ja ihmisten aiheuttamissa katastrofeissa, EU ja sen jäsenvaltiot käyttävät kaikkia asianmukaisia välineitä ja voimavaroja maailmanlaajuisesti.

Meriluonnonvarojen ja/tai merenalaisten luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen lisää meren ekosysteemeihin kohdistuvia paineita ja saattaa johtaa turvallisuusriskeihin. Tämä näkökohta olisi huomioitava merellisessä riskinhallinnassa ja sinisessä kasvussa, joka perustuu ympäristön kannalta kestävään meren ekosysteemien hallintaan.

Edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi toteutettavat toimet kohdistetaan seuraavasti:

- a) Luodaan yhteinen riskianalyysi, jotta merellisiä turvallisuusriskejä voidaan hallita yhteistyössä, ja tarvittaessa täydennetään merellisen turvallisuuden riskianalyysiä koskevia vakiintuneita kansainvälisiä ja EU:n vaatimuksia.
- b) Tehostetaan merelliseen kriisitoimintaan ja ennakoimattomien merellisten turvallisuustilanteiden suunnitteluun liittyvää monialaista ja rajatylittävää yhteistyötä määriteltyjen turvallisuusuhkien osalta ottaen myös huomioon neuvoston päätöksen yhteisvastuulausekkeen täytäntöönpanojärjestelyistä.
- c) Arvioidaan meriliikenteen infrastruktuurin kykyä kestää luonnonkatastrofeja ja ihmisen aiheuttamia katastrofeja ilmastonmuutos mukaan lukien, sekä toteuttaa asianmukaisia mukauttavia toimia ja vaihtaa parhaita käytäntöjä tähän liittyvien riskien lievittämiseksi.
- d) Edistetään keskinäistä ymmärrystä merellisen turvallisuuden toimijoiden yhteistoimintakyvyn parantamiseksi.

5. Merellistä turvallisuutta koskeva tutkimus ja innovointi sekä koulutus

Innovatiiviset teknologiat ja prosessit edistävät osaltaan operaatioiden tehokkuutta, kestävyyttä ja vaikuttavuutta. Merellistä turvallisuutta koskevaa tutkimustoimintaa edistäisi selkeä näkemys eri alojen tarpeista ja kaksikäyttövoimavaroista.

Tutkimus ja osaamisen kehittäminen sekä innovointi ja koulutus voivat auttaa strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa. EU:n tutkimusohjelmien tuloksia olisi hyödynnettävä tehokkaammin politiikan kehittämisessä ja markkinakelpoisuuden saavuttamisessa. Tällöin voitaisiin myös hyödyntää jäsenvaltioiden ohjelmista ja EU:n rahoitusvälineistä, kuten EU:n rakenne- ja investointirahastoista, saatavia synergioita ja tukea sinisen kasvun ohjelmaa.

Tavoitteena on edistää tutkimusta ja innovatiivisten teknologioiden kehittämistä, jotka edistävät osaltaan operaatioiden ja tietojenvaihdon tehokkuutta ja toimivuutta, tutkimusta ja osaamisen kehittämistä koordinoimalla ja tehostamalla. Edellä mainitun tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että toimita keskitytään seuraavaan:

- a) Käytettävissä olevat merelliseen turvallisuuteen liittyvät koulutusmahdollisuudet kootaan yhteisiin merialan koulutuskokonaisuuksiin.
- b) Luodaan siviili- ja sotilasalan merellisen turvallisuuden tutkimusohjelma, johon kuuluu myös kaksikäyttö- ja monitoimivoimavarojen kehittäminen.
- c) Perustetaan uusia ja kehitetään olemassa olevia osaamisen kehittämistä varten tarkoitettuja verkostoja siviili- ja sotilasalan koulutusinstituuteille, -keskuksille ja -akatemoille.
- d) Perustetaan kansainvälisten tutkimus- ja kehityskumppaneiden verkosto.
- e) Merellisen turvallisuuden alalla pyritään aktiivisesti vuorovaikutukseen Euroopan puolustusviraston toimien kanssa, kun taas esimerkiksi Horisontti 2020 -puiteohjelman mukaisessa tutkimus- ja innovointitoiminnassa keskitytään siviilialan sovelluksiin.
- f) Edistetään julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia.
- g) Edistetään viranomaisten välisiä yhteisiä harjoituksia.

VII JATKOTOIMET

Neuvosto, jäsenvaltiot, komissio ja korkea edustaja ovat kehittäneet tämän strategian yhdessä. Tämä on ollut tehokas tapa työskennellä, ja sitä olisi jatkettava yhdessä kaikkien asianmukaisten sidosryhmien ja toimijoiden kanssa niin EU:n kuin kansallisellakin tasolla.

Tätä strategiaa olisi tarkasteltava säännöllisesti uudelleen puheenjohtajavaltion tukiryhmässä, joka voi tarvittaessa kysyä muiden asianmukaisten neuvoston elinten mielipidettä edistymisen arviointia ja strategian tarkistamista varten.

Vuoden 2014 loppuun mennessä strategiaa olisi täydennettävä erilaisia työskentelyaloja sisältävällä säännöllisesti tarkistettavalla toimintasuunnitelmalla, joka sisältää monialaisia kattavia ja koordinoituja toimia, joilla merellinen turvallisuus sisällytetään osaksi EU:n politiikkoja. Toimintasuunnitelman olisi sisällettävä myös arvio edistymisestä. Korkean edustajan ja komission olisi raportoitava edistymisestä säännöllisesti jäsenvaltioiden toimittamien tietojen pohjalta.

Strategian ja toimintasuunnitelman tarkoituksesta tiedotetaan aktiivisesti suurelle yleisölle sekä EU:n että kansallisella tasolla.
